

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.
Vredništvo in opravištvo sta na mestnem trgu št. 10.

Prezvzišeni, milostni gospod knez in škof

dr. Jakob Missia,

prevzeli so vladanje ljubljanske škofije nedeljo dné 14. dec. l. 1884.

Razna društva in mnogobrojna duhovščina spremili so višjega pastirja iz škofijske palače v stolnico sv. Nikolaja, kjer so čakali dostojanstveniki posvetnih oblastnij. Po prebranih listih, cesarjevem in papeževih, pozdravil je vis. č. g. kapiteljski vikar, dr. Henrik pl. Pauker v latinskem jeziku novega vladiko, kateri so navzoče duhovnike tudi latinsko ogovorili. Potem, ko je duhovščina mil. knezoškofu v znamenje spoštovanja in zvestobe roko poljubovala, pričela se je slovesna sv. maša „*de Spiritu sancto*“. Tu je vsakdo občudoval prevzviš. pontifikanta prekrasno koralno petje, o kojem smo že prej čuli, da je popolno. — Dné 17. dec. pa se je odbor „Cecilijinega društva“ poklonil mil. knezoškofu. Društveni predsednik, vis. č. g. prošt dr. A. Jarc, je razložil namen društva ter njega dosedanje delovanje po orglarski šoli, lastnim cerkvenoglasbenem glasilu in pesmarici „Ceciliji“, ter prosil novega gosp. pokrovitelja podpore za razvoj Cec. društva. Mil. knezoškof so odgovorili, da se sami že mnogo časa s posebnim veseljem bavijo s cerkv. glasbo, da jim bode toraj Cecil. društvo posebno pri srci. Kakor se je med cerkvene umetnije sploh mnogo napak vrinilo, takó tudi še posebej v cerkveno petje. Treba, da se te napake odpravijo. Da se pa odpravijo, treba po eni strani previdnosti, a po drugi strani tudi vztrajnosti in potrpežljivosti. Odbor naj se nikar ne ustraši nasprotovanja, temuč naj dela dalje Bogu v čast in vernim v prid.

Prevzviš. g. knezoškof so še pohvalno omenjali cerkveno pesmarico „Cecilijo“, katero so že natanko pregledali in na harmoniji preigrali; in ko so se jim izročili vsi letniki „Cerkv. Glasbenika“, izrazili so svoje začudenje, da moremo izdajati lasten cerkvenoglasbeni časnik.

Vrnil se je odbor iz škofijske palače radostnim srcem ter s pristrčno željo: Da Bog na priprošnjo sv. Cecilije Kranjski mnoga leta ohrani premilega vladiko, in Cecilijinemu društvu skrbnega pokrovitelja!

P e v o v o d j a.

(Spisal Jakob Aljaž.)

Ko sem bil pred 14 leti v ljubljanskem semenišči, nam je dal gospod profesor Smrekar brati neko brošuro: „Über das Dirigiren kath. Kirchenmusik“. Zlati nauki v tej knjižici mi še zdaj ne gredo iz spomina. In res, kaki razloček med dobrim in slabim dirigentom, kapelnikom, pevovodjem. Prvi napravi v kratkem času tudi pri manj ugodnih okoliščinah lepo, čvrsto petje, — drugi je dolgočasen, zaspan, neokoren, nepriljubljen, in dasiravno ima dobre pevce (ali bi jih vsaj lahko imel), je vendar vse mrzlo, puhlo in brez življenja. Ni pa še dosti, da ima pevovodja veselje in nadárjenost za muziko, zakaj če tega nima, naj raje danes kot jutri popusti orglarsko službo, in se kake druge reči poprime, — za pravega pevovodjo se več tirja:

1. Lastnosti pevovodje.

Proske pripoveduje, da je poslušal več kot eno leto v Rimu sikstinsko kapelo pod vodstvom Baini-a. Pa kaki razloček je bil, kadar je vodil ravno tisti zbor Baini sam, ali pa njegov namestnik. „Nepozabljiva mi ostane v spominu Palestrinova *Missa brevis*, ki so jo peli l. 1834. pod Baini-em; vsak njegov pogled in miglej je prešinil ves zbor; pa Baini zboli in ravno to mašo je dirigiral njegov namestnik — a zgnil je duh“.

Poglavitne lastnosti pevovodje so: tanjki čut in posluš, razum, ogenj in železna volja. Nij zadosti partituro le igrati, ampak on jo mora tako brati, da, ko jo le pogleda, vse tone v sebi čuti in donéti sliši. Kakó pa se boš naučil takó brati? Poskušaj, s pridnostjo boš že sam na to prišel. Če pa partiture sam dobro ne razumiš, kakó boš druge naučil; in če sam nimaš ognja, kakó — boš svoje pevce vnel? Brez navdušenosti peti se pravi prazno slamo mlatiti. Pravi razum tirja, da število pevcev na posamezne glasove primerno razdeliš; pri mešanem zboru se varuj preveč kričečih tenorov, posebno pri visoki legi, včasih zadostuje 1 ali 2 tenora za velik zbor. Sploh naj se ne trpi, da bi kateri glas druge preupil. Ravno tako napačno je, če bi prvi glas kot vodilni glas slaběji bil, kot drugi. Prave spremene na orglah si izbrati za spremljevanje petja je težka reč, in premisleka vredna; o kolikrat se v tej reči greši. Navadno se spremlja preglasno. Dobro petje se veliko lepše sliši brez orgel, da se lepota človeškega glasú z orglami ne pokriva; tudi čisteje se sliši tako petje, ker dobri pevci pojejo čiste intervale, orgle pa razen oktav nimajo čistih intervalov, ampak temporirane; večidel so pa orgle še zraven razglašene. — Težko je najti pravega kapelnika, ki bi svoje ljudi čisto v oblasti imel. A njegova naloga tudi ni kaj navadnega. Lahko najdeš učenega profesorja, spretnega advokata, dobrega govornika, ali redko boš videl pravega kapelnika, če je tudi morebiti sicer učen muzikus in komponist, in če si ga našel, opazuj ga, veliko se boš naučil. Da je ojster, strog, nič ne dé, če prav kdo na tihem pravi, da je „grob“. Po končanem petji se bo slišala občna pohvala, in vsi pevci poročejo, prav je, da je bil „grob“, ter mu bodo hvaležni in iz srca udani.

2. Poskušnje.

Pevovodja se pri poskušnjah pokaže, kaj razumi. Če so še takó dobri pevci, so skušnje vendar le potrebne, da se napake odpravijo in petje živo podoba dobi. Kjer ni skušenj, je petje gotovo slabo, ali če so izurjeni pevci, je petje le srednje. Organisti po deželi, ki nimajo pevskih vaj, ne zaslužijo 50, ali celo 100 gld., kajti za samo pritiskanje tast na orglah je to preveč (kakor je rekel nekdanji Šenčurski dopisnik). Taki zanikerni orglavci, ki so ob enem pevovodje, z bučečimi orglami le svojo lenobo pokrivajo. In dokler Vi, velečestiti gg. župniki, takih organistov ne bote prisilili, da bodo imeli redne pevske vaje, je vse zastoj; škoda za denarje, ki se zametujejo. Dober pevovodja pa ni za preplačati. Prav za prav dober pevovodja ne dela za denar, ampak ves vnet za lepo idejo v tem naj lepše plačilo najde, če je petje izvrstno šlo, in v cerkvi dela za čast Božjo. Za ubogih par krajcarjev bi se on takó ne trudil, ker on nima srca navezanega, kakor drugi zemeljski tlačani na tvarino, na denar, ampak njemu je Bog podaril, ko je zemljo že drugim razdelil — kaj višega, „nebesa“ (Schiller, Theilung der Erde). Takim organistom župniki tudi radi kaj priboljšajo, sami gredo pogledat k pevskim vajam, pevce pohvalijo (hvalo pa vsak rad sliši) in dobra reč napreduje, da je veselje; le začeti je treba in ne opešati. Petje je v cerkvi potrebno, orglanje pa ni neobhodno potrebno, in boljši bi bil priden pevovodja, ki v petji podučuje, pa nič ne orgla, kakor pa len orglavec, ki noče skušenj s pevci imeti. Tedaj skušnje, skušnje in zopet skušnje! Z lahkimi pesnimi začeti in po stopinjah k težjim, in s posameznimi pevci ponavljati takó dolgo, da gladko gré. Ni take težave na svetu, da bi se z vztrajnostjo ne premagala. Toliko skušenj mora biti, da bodo pevci bolj na dirigenta gledali, kot v note. Enkrat je nek tuj gospod Witt-ove pevce gledal, in čudno se mu je zdelo, da pevci bolj na Witt-a gledajo, kot v note. To je zeló potrebno, pa tudi ni težko. Ko je pa ravno ta izvrstni Witt na drugem kraji tuje, sicer izurjene pevce brez prejšnje poskušnje dirigiral, mu ni šlo po sreči, kajti pevci, takó navajeni, so glave v note in v pulte tiščali. Oh! kakó so skušnje potrebne, da kapelnik pravega duha kompozicije pokaže! To pojte *pp.* potem *cresc.* skozi 4 takte, na zadnje končajte *forte*, glejte kakošen efekt! Tukaj nikar ne vlecite, glejte na pomen besedi; ravno tukaj morate sopsti, sicer besedo in muzikalno frazo pretrgate! itd. Berlioz pravi, da on brez skušnje še umetnikom prve vrste ne zaupa. (Dalje prih.)

Spremenljive pevske molitve pri sv. maši

ob nedeljah in zapovedanih praznikih l. 1885. (po direktoriji ljubljanske škofije.)

(Dalje.)

1. januarija. Obrezovanje Gospodovo (*Circumcisionis Domini*), dup. 2. cl.

Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 5.

4. januarija. *Dom. (vac.)* Osmina sv. nedolžnih otročičev, mučencev. (*Dies octava Ss. Innocentium Mm.*) dup.

Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 100.

6. januarija. Razglašenje Gospodovo (*Epiphaniae Domini*), dup. 1. cl. *cum Oct. priv.*

Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. I., str. 6.

11. januarija. Nedelja med osmino razglašenja Gospodovega. (*Dom. infr. Oct. Epiph. Dom.*) 1. p. *Epiph.* dup.

Introitus.

In excelsis throno vidi sedere vtrum, quem adorant multitudines Angelorum psallentes in unum: ecce cuius imperii nomen est in aeternum. Ps. Jubilate Deo omnis terra: servite Domino in laetitia. V. Gloria Patri. Ton. VIII.

Na vzvišanem prestolu sem videl sedeti moža, katerega móli truma angelov, ki skupaj prepevajo: Glejte ga, čigar vlade ime je na veke. *Ps.* Ukajte Bogu vse dežele, služite Gospodu v veselji. *V.* Čast Očetu. Ton VIII.

Graduale.

Benedictus Dominus Deus Israel, qui facit mirabilia magna solus a saeculo. V. Suscipiant montes pacem populo tuo, et colles iustitiam. Alleluja, alleluja. Jubilate Deo, omnis terra: servite Domino in laetitia. Alleluja.

Hvaljen bodi Gospod Izraelov Bog, ki čuda dela sam od vekomaj. *V.* Naj sprejmó goré mir za ljudstvo tvoje in griči pravico. Alleluja, alleluja. *V.* Ukajte Bogu vse dežele: služite Gospodu v veselji. Alleluja.

Offertorium.

Jubilate Deo omnis terra; servite Domino in laetitia: in conspectu ejus in exaltatione: quia Dominus ipse est Deus.

Ukajte Bogu vse dežele: služite Gospodu v veselji: (pridite) pred njega obličje z radostjo: kajti Gospod sam je Bog.

Communio.

Fili, quid fecisti nobis sic? ego et pater tuus dolentes quaerebamus te. Et quid est, quod me quaerebatis? nesciebatis, quia in his, quae Patris mei sunt, oportet me esse.

Sin, kaj si nama táko storil? jaz in tvoj oče sva te z žalostjo iskala. In kakó, da sta me iskala? Nijsta-li vedela, da moram v tem biti, kar je mojega Očeta?

18. januarija. *Dom. II. p. Epiph.*, presveto Imé Jezusovo (*Ss. Nominis Jesu*), dup. 2. cl.

Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. I., str. 6.

25. januarija. *Dom. III. p. Epiph.* Spreobrnitev sv. Pavla, apostola. (*Conversionis Ss. Pauli Ap.*) dup. maj.

Introitus.

Scio cui credidi, et certus sum, quia potens est depositum meum servare in illum diem, justus iudex. Ps. Domine, probasti me, et cognovisti me: tu cognovisti sessionem meam, et resurrectionem meam. V. Gloria Patri. Ton. I.

Vem, komu sem veroval, in sem prepričan, da je v stanu ohraniti, kar mi je izročeno, do tistega dne, pravičen sodnik. *Ps.* Gospod, preiskuješ me, in me poznaš: ti poznaš mojo sejo in moje vstajenje. *V.* Čast Očetu. Ton I.

Graduale.

Qui operatus est Petro in Apostolatuum, operatus est et mihi inter gentes: et cognoverunt gratiam Dei, quae data est mihi. V. Gratia Dei in me vacua non fuit: sed gratia ejus semper in me manet. Alleluja, alleluja. V. Magnus sanctus Paulus, vas electionis, vere digne glorificandus, qui et meruit thronum duodecimum possidere. Alleluja.

Ki je delal s Petrom v apostolstvo, je delal tudi z menoj med národi: in spoznali so milost božjo, katera mi je dana. *V.* Milost božja nij bila v meni zastonj: temuč milost njegova v meni ostane. Alleluja, alleluja. *V.* Veliki sveti Pavel, izbrana posoda, res je vreden, da se slavi, kateri je tudi zaslužil zasesti dvanajsti prestol. Alleluja.

Offertorium.

Mihi autem nimis honorati sunt amici tui, Deus: nimis confortatus est principatus eorum.

Meni pa so prečastitljivi tvoji prijatelji, o Bog: jako je potrjeno gospodstvo njihovo.

Communio.

Amen dico vobis, quod vos, qui reliquistis omnia, et secuti estis me, centuplum accipietis, et vitam aeternam possidebitis.

Resnično vam povem, da bodete vi, kateri ste zapustili vse in šli za menoj, stoterno prejeli in večno življenje dosegli.

1. februarija. I. predpepelnična nedelja (*Dom. in Septuagesima*), 2. cl.
De ea, sem.

Glej „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 12.

2. februarija. Očiščevanje Dev. Marije. (*Purificationis B. M. V.*), dup. 2. cl.
Vse, kakor „Cerkv. Gl.“ 1884. l., str. 7., razen graduala, v katerem se alleluja in naslednja vrstica (V.) izpusté in mesto njih poje „Tractus“:

Nunc dimittis servum tuum, Domine, secundum verbum tuum in pace. V. Quia viderunt oculi mei, salutare tuum. V. Quod parasti ante faciem omnium populorum. V. Lumen ad revelationem gentium, et gloriam perlucis tuae Israel.

Zdaj spustiš svojega slugo, o Gospod, po svoji besedi v miru. V. Ker so videle moje oči tvoje zveličanje. V. Katero si pripravil pred obličjem vsih národov. V. Luč v razsvetljenje nevernikom, in v čast Izraelu svojemu ljudstvu.

(Dalje prih.)

Poročilo o cerkvenem petji

v Kranjski dekaniji za leto 1884.

(Sostavil J. L.)

V pretečenem letu 1884. se je za cerkveno glasbo v Kranjski dekaniji zopet precej storilo, akoravno bi se bilo lahko še več. Vzrok, da je napredek počasen, je zlasti v tem, ker nam manjka večinoma izobraženih in vnetih pevovodij. Tudi prečastita duhovščina je z malimi izjemami v tem obziru brezskrbna; ravno zato ne moremo tirjati posebnega delovanja pri podložnih. Najlepše cveté cecilijina ideja v Kranji, kjer si je gosp. učitelj Pezdič priboril s svojim izvanrednim trudom pevski zbor, da mu iščemo enakega v škofiji. Priča temu je tolikanj slavljeni tretji občni zbor dekanijskega cecilijinega društva, ki se je vršil 9. oktobra 1884 v Šmartnem pri Kranji in kateremu je pri slovesni božji službi edino le omenjeni kor čast rešil. Slava mu! K zborovanju se je sošlo 9 gg. duhovnikov (NB. pa nijeden župnik iz dekanije!), 10 gg. učiteljev in organistov ter nekoliko družih udov.

Kranjska dekanija šteje 20 župnij, pa le iz nekaterih smo dobili poročila, katera ta objavljamo. Kakó da je v ostalih družih, naj vsak sam sodi.

1. **Predoslje.** V letu 1884. smo se učili, pa tudi peli večino pesni, kolikor jih je v prvem delu „Cecilije“. Iz „Cerkvenega Glasbenika“ se učimo večjidel sproti vse napeve, ki izhajajo v muzikalni prilogi. O velikih praznikih smo peli introitus, graduale, offertorium in communio vselej koralno. Dalje Binkoštno nedeljo sequentia: „*Veni s. Spiritus*“ (A. Foerster); v praznik vseh svetnikov offertorium: „*Iustorum animae*“ (Fr. Witt); v praznik Marijinega čistega spočetja offertorium: „*Ave Maria*“ (J. Groiss).

Fr. Gros,

učitelj in pevovodja.

Opazka. Veseli nas, da se po prizadevanji g. Grosa in po skrbi prečastitega g. župnika Krčona také pridno goji koral v Predosljih. Vender je omenjeno poročilo preveč površno. O latinskih mašah ni besedice, ravno také ne o pevskih vajah, o številu pevcev i. t. d.

2. **Šentjur na polji.** Ko sem se novembra 1883 preselil v Šentjur, sem bil v resnici osupnjen, prepričavši se, kakó je ideja cerkvenega petja v tem kraju razvita; tem bolj pa me je vzradostilo slišati takoj prvo nedeljo lepo vbrano petje četeroglasnega mešanega zbora. Čitateljem „Glasbenika“ je znano, da si je tako petje vzgojil prednik moj, č. g. Jož. Lavtižar po — sevéda — marsikojih zaprekah in vsled železne pridnosti in požrtvovalnosti svoje. Bilo je takrat število delujočih oseb na koru šest, in toliko jih

poje tudi še danes (2 soprana, 2 alta, 1 tenor, 1 bas). Ker so bile po odhodu g. prednika mojega okolnosti take, da je neobhodno trebalo vodje (tedanji organist ni bil za to), poprijel sem se, akoravno težko, za nekaj časa vodstva in podučeval sem redno po zimi ob nedeljah popoldne v cerkvenem petji; pred velikimi prazniki sim in tje tudi med tednom. Pri slovesni službi božji hodil sem kolikor mogoče tudi sam na kor. Peli smo o večjih praznikih večidel vse latinsko. Muzikalij za posamne dele sv. maše bilo nam je na razpolago pri g. Lavtižarju, deloma tudi pri cecilijinem društvu Kranjske dekanije. Da smo peli latinsko večinoma tudi vloge, za to je skrbel tudi moj prednik, ki je za celo leto o večjih praznikih preskrbel dostojnih in primernih muzikalij. Za navadne nedelje poprijeli smo se z veseljem ravno izišle „Cecilije“, iz katere smo se z lahkoto naučili komad za komadom, tako da danes — čez leto dni — iz „Cecilije“ večinoma vsako pesem precizno na koru pojemo.

Veliki teden peli smo enoglasno koralno mašo. Posebej pa smo se pripravljali prav pridno na redko slovesnost 25letnice č. g. župnika in njegovih sošolcev, katero smo praznovali 29. julija. Program za slovesno službo božjo Vam tu načrtam:

Festum s. Marthae Virg. — Tantum ergo (P. A. Hribar). — Kyrie, Sanctus in Benedictus iz Preis-Messe „Salve Regina“, auctore K. Stehle. — Gloria iz „Missa s. Caeciliae“ auctore J. Benz. — Graduale „Specie tua“ in offertorium „Filiae regum“, 4glasno od Fr. Witt. — Agnus Dei, 3glasno, zložil Fr. Arnfelder. — Te Deum laudamus, zložil A. Foerster.

Prejšnji dan popoldne pri slovesnih večernicah peli smo „Magnificat“, zložil Joannes Guidetti.

Reči moram, da se je posebno o tej priliki petje prav dobro izvršilo na občno zadovoljnost in spodbudo.

O sv. Jurji dobili smo novega organista g. Janeza Hodnika, kateri sedaj petje redno podučuje ob nedeljah. Upam, da bode postal s pridnostjo in veseljem, katero kaže za cerkveno reč, s časom prav dober organist in da začetek, ki je storjen v Šentjurji oziroma cerkvenega petja, ne bode izginil. Sedaj se vadijo pridno iz drugega dela „Cecilije“ in Credo iz latinske maše od Molitorja. Tudi dva mladenča začel je podučevati, da bodeta pozneje pristopila drugim v pomoč na koru.

Andrej Karlin,
kapelan.

(Dalje sledi.)

D o p i s i.

Iz Ljubljane. — Svet v vsih strokah napreduje; tudi v orglarstvu nij zaostal. Če beremo, da je v 10. veku škof Elfeg za Winchestersko stolnico dal „orjaške“ orgle postaviti, katere so imele 10 (reci: deset) tast, 26 (reci: šest in dvajset) mehov, ki jih je 70 mōz v potu svojega obraza tlačilo, in ako tem orglam primerjamo one, ki so bile pred par leti postavljene v Londonski Albert-Hall-i za 4 manuale in pedal, sē 111 glasečimi se spremeni in z nad 9000 piščali, katere dobivajo sapo po pritisku dveh parnih strojev: reči moramo, da je napredek v izdelovanji orgel res velikansk. Komu niso znane (da jih le nekoliko omenim) iznajdbe 19. stoletja: jeka, pnevmatični vod, mikrometer, založni meh i. dr., iz najnovejšega časa pa sapnica na pipe (Rendenbrock-ova), sapnica na bate (Sonre-ova) in Weigle-ove elektro-magnetične orgle? Kateri orglar in orglavec ne poznā slovečih imen: Cavallé-Coll v Parizu, E. F. Walker v Ludwigsburgu in Fr. Ladegast v Weissenfels-u? — Vse drugo pustim na strani; le zadnja dva orglarja, katera med seboj tekmujeta, naj tu prav kratko omenim. Walker je zaščitnik sapnic na stožke*), Ladegast pa zagovarja sapnice na vlake. Nij moja naloga presojevati, kateri da ima prav; kajti nij je luči brez sence in tudi v tej pravdi vtegne biti resnica v sredi. Smelo pa trdim,

*) Katerih pa Walker nij izumil. Po dr. Reiterjevih preiskavah vtegneje biti baje bizantinska iznajdba, in po njegovi trditvi je sapnice na stožke izdeloval že sredi minulega stoletja Hausdörfer v Tübingen-u. *Vred.*

da oni mojster gotovo črno v tarči zadene, kateri zna dobre orgle staviti po obeh sestavah, sè sapnicami na vlake in sè sapnicami na stožke. In imamo ga v naši deželi tacega možá: g. Fr. Goršiča, orglarja v Ljubljani. Čč. čitateljem so dovolj dobro znane razne Goršičeve orgle sè sapnicami na vlake; št. 10. „C. G1-a.“ je prinesla jako pohvalno oceno Köflach-skih orgel, kateri nij treba nič dodati, a na katero se z mirno vestjo smemo zanašati, kajti spisalo jo je tuje, toraj gledé g. Goršiča gotovo pravično peró. G. Goršič bi se bil lahko zadovoljil z dosodanjimi vspehi, a tega nij maral, marveč je hotel pokazati, da je tudi kos izdelovanju sapnic na stožke. Postavil je meseca oktobra v župnijsko cerkev Borovniško orgle z dvema manualoma in enim pedalom. I. in II. manual imata po 56 tast in sapnice na stožke; pedal 25 tast na zaklopnice brez vlakov.

Dispozicija je naslednja:

I. man. 1. Principal 8' od Fis 8' v licu, 6 nižjih piščal iz lesa, 50 cin. 2. Violon 16', od druge oktave pričét, 6 les. 38 cin. 3. Dvojna flavta 8' (zaprt) in lesen. 4. Gamsov rog 8', prva oktav iz dv. flavto sklenjena, 44 cin. 5. Oktava 4', vsa cinasta, 56 cin. 6. Harmonična flavta 4', ravno takó, 56 cin. 7. Superoktava 2', 56 cin. 8. Kornet 2-ni 2 $\frac{2}{3}$ ' 1 $\frac{1}{3}$ ', 93 cin. 9. Mikstura 3-na 2', 1 $\frac{1}{3}$ ', 168 cin.

II. man. 10. Goselni principal 8', 12 les. 44 cin. 11. Cevna flavta 8', 12 les. 44 cin. 12. Salicional 8', nižjih 6 glasov iz cevne flavte izvzetih, 6 les. 44 cin. 13. Flavta-dolce 4', 56 cin.

V pedalu. 14. Subbas 16' (zaprt), močne menzure in inton., 25 les. 15. Oktavni bas 8' (odprt), močne menzure in inton., 25 les. Potem so registri (Nebenzüge). 16. Manualni sklep. 17. Pedalni sklep, za I. man. in za II. man. 18. Zvonec (Calcantenzug) in eden zbiralnik (Collectivtritt) za vse spremenene in sklepe.

Podpisani je večkrat imel priliko, teh z vso natančnostjo izdelanih orgel posamezne dele, kakor tudi skupno izvršitev domá in v Borovnici pregledati in poskušati. Ne le on, ampak tudi veljaki v tej stroki pripoznajo, da je napredek, ki ga je mojster Goršič s tem najnovejšem delom dokazal, v resnici občudovanja vreden. Mehanika je v vsih delih jako lahka in za igranje zeló pripravna. Posamezni glasi so gledé značaja izvrstni, kakor smo jih že od Goršiča dobiti navajeni, in sicer taki, da se menjevaje ali pa skupno, nežni, ginjaivi, pa tudi veličastni in mogočni čujejo. Blagó je vsestransko fino in primerno trdno. Cin je močen in izredno lep. Igralna miza in ureditev spremenov ste takó pripravni, da se orglavcu zdí, kakor bi sedel pri glasoviru; tó se nij treba stezati in spenjati do druge klavijature in do spremenov, tudi teče vse takó gladko, da je igralec, vjaven trših orgel, skoraj ospanjen. Nij me volja, za g. Goršiča reklamo delati, ker je ne potrebuje, niti on niti njegova dela, katera se sama hvalijo.

L. Belar.

Iz Kr. — V 16. dan oktobra t. l. so bile velike, cerkvi primerne nove orgle do-delane in po stolnem kapelniku gosp. Anton Foerster-ju na prošnjo velečast. gosp. župnika v pričó obilnega občinstva poskušene in jako dobro sojene.

Gg. Zupan-om, staviteljem orgel, se je ob tej priliki dajalo javno priznanje, da zares vrlo napredujejo. Intonacija orgel je jasna, spremeni popolnem značajni, kakor imena kažejo.

Ker je „C. G1-a.“ V. letnik g. Zupan-ovo sastavo orgel na stožke užé popisal, bi bilo odveč, Bistriške orgle, katere so enako izdelane, natanjčneje popisovati.

Vnanjost orgel je lična, prospekt orgel pa je razdeljen na 2 strani. Glavne orgle, t. j., I. manual, stojé na levi strani kora, oddaljene od II. manuala, v katerem ima tudi pedal prostor, 10 metrov. Na sredi kora stoji lično izdelan igralnik, okrog katerega imajo pevci mnogo prostora. Igra na obeh manualih, pedalu, odpiranje spremenov, zbiralnikov se vrši jako lahko in začetno gladko in tiho.

Dispozicija je sledeča:

I. manual (54 tast): 1. Principal 8', 42 cin., 12 cink. 2. Bordon 16', 54 les. 3. Gamba 8', 42 cin., 12 cink. 4. Gedeckt 8', 54 les. 5. Wiener Flöte 8', 18 cin., 36 les. 6. Dolce 8', v prospektu. 7. Octave 4', 54 cin. 8. Flöte 4', 36 cin., 18 les. 9. Mixtur 4, vrste 2 $\frac{2}{3}$ ', 216 cin.

II. manual: 10. Geigenprincipal 8', 40 cin., 14 cink. 11. Flute harmonique 8', 29 cin., 25 les. 12. Aeoline 8', v prospektu. 13. Dolce 4', 54 cin.

Pedal (27 tast): 14. Principalbas 16', 27 les. 15. Subbas 16', 27 les. 16. Octavbas 8', 27 les. 18. Cello 8', 27 cink.

Zbiralaiki: 18. Manualni sklep. 19. Pedalni sklep. 20. Oktavni sklep. 21. Mezzo-forte. 22. Forte. 23. Piano.

Omeniti nam je še, da imajo nižji toni spremena namesto lesenih piščali cinkaste, da se s tem obrani spremenu enakomerni značaj. Cena je nizka — 2150 gid.

Razne reči.

— Njih emin. kardinal Bartolini je dné 28. nov. 1884. l. preč. g. dr. Fr. Wittu, glavnemu predsedniku nemškega Cecil. društva, pisal preimeniten list, v katerem pravi, da so sv. oče Leon XIII. v veliko tolažbo svojemu srečju prejeli poročilo o nemškega Cec. društva mogočnih napredkih gledé zboljšanja cerkvene glasbe in iztrebljenja nedostojnostij, ki so se bile urinile v sveto liturgijo. Enako je veselilo sv. očeta slišati o zadnjem občnem zboru v Mogunciji, kjer se je mnogo reči sklenilo v prospéh društva. Da bi Cec. društvu svojo naklonjenost in milost skazali, dovolili so, da smé ono pred koncem l. 1884. praznik sv. Cecilije ponoviti tisti dan, ki si ga samo izvoli — izvzemši sv. večer, Božič in 3 naslednje praznike. Vsim onim društvnikom, kateri bodo po skesani spovedi in vrednim sv. obhajilom v namen Nj. Svetosti za povišanje in mir sv. Cerkve ter za zatiranje krive vere molili, dovolijo popolnoma odpustek. Konečno podelé vsem članom Cec. društva svoj apostolski blagoslov.

— Pri Pustetu v Ratisboni je prišel na svitlo Fr. Haberl-ov Caecilien-Kalender za l. 1885. Znanstveni in podučni del ima naslednje članke: 1) Das Kunstschöne in der Kirchenmusik nach dem hl. Thomas und den Commentaren des Kardinals Cajetan und Suarez von P. Th. Schmid. 2) Ein Singknabeninstitut von P. U. Kornmüller. 3) Rede Haberl's in Mainz. 4) Die Auferstehungsfeierlichkeiten nach dem Sacerd. Rom. (zgodovinsko) von Dörner. 5) Dies irae von Bäumker. 6) Predigt Dr. Heinrich's in Mainz. 7) Hucbald's Schriften von P. U. Kornmüller. 8) Joh. Matheson, biograf. Skizze von Fr. H. H. — Zabavni del ima dva spisa in nek Gglasni madrigal od Hassler-ja. Tudi ta letnik je vreden naslednik prejšnjim; zlasti prvi članek se odlikuje. Pri „Matheson“-u je mnogo izvirnega teksta, kateri se dá jako prijetno brati. — Dobi se v katoliški bukvarni v Ljubljani, iztis po 78 kr.

— † Ignacij Traumihler, za zboljšanje cerkvene glasbe mnogozasluzni kapltular in skoz 32 let *regens chori* št. Florijanskega samostana, je dné 12. oktobra t. l. v 61. letu svoje starosti v Gospodu zaspal. Poveličevanje Najvišega in njegovega hrama, vredno obhajanje sv. daritve s čisto, plemenito in liturgično glasbo mu je bil smoter, kateremu je vse svoje življenje žrtvoval. Kateri Cecilijanec ga ne pozna in kdo bi mu iz dná srcá ne želel: R. I. P.!

— Kitajska škala ima samo 5 tonov *c, d, f, g, a*. Toraj je zeló težavno, za Kitajce cerkveno petje po gregorijanskem vzoru sestavljati. Nedavno je holandsk duhovnik, Beltjens po imenu, v navedenih 5 tonih zložil mašo, katera je (kakor Augsburger Postzeitung 2. oktobra 1884 piše), Kitajcem prav všeč.

Dopisnica vredništva lista: Vsem p. n. gospodom naročnikom, in gospodom dopisnikom še posebej, pristrčna hvala in srečno novo leto! — G. —d— na G.: Tudi letos ne bode mogoče, ker bi več škodovalo nego koristilo; pogledjte II. Tim. 2, 23.

➡ Današnje l. številko pošljemo vsem p. n. gosp. čitateljem lanskega letnika. Nadejamo se, da jo bodo vsi sprejeli; ako bi jo pa kdo ne hotel več prejemati, ga naj-vljudnejše prosimo, naj si naslov s kazalom 7. letnika obdrži, ker je še njegova lastnina: ta list pa s prilogo naj blagovoli nazaj poslati, da bodemo vedeli, pri čem da smo.

Pridana je listu 1. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista Janez Gnjezda. — Odgovorni vrednik glasb. priloge Anton Foerster.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.